

Dr. Baka András

(tanácselnök, Kúria)

A közérdekű adatok kiadása

I. A vizsgálat időszerűsége és indokoltsága

A „közérdekű adatok kiadásával kapcsolatos perek” vizsgálat tárgy körébe létrehozott joggyakorlat elemző csoport munkájának időszerűségét nem szükséges bővebben indokolni. Az elmúlt években ugrásszerűen megnőtt a közérdekű adatok, illetve a közérdekből nyilvános adatok kiadásával kapcsolatos kérelmek és ezzel kapcsolatban folyamatosan nő a tárgykörben indított perek száma is. Indokolt a bíróságok ezen a területen folytatott ítélkezési gyakorlatának átfogó elemzése, a gyakorlat megismerése az ítélkezés egysége érdekében.

Az ide vonatkozó vizsgálat időszerűségén túl a tárgy vizsgálatát annak kiemelt jelentősége is indokolja. Az ezen adatokhoz való hozzáférés garanciális jelentőségű, amit önmagában mutat, hogy az adatok kiadása iránti kérelmek magas szintű jogszabályokban jogként, az érintett szervek és szervezetek számára általános kötelezettségként kerül meghatározásra. Az alaptörvényi szintű szabályozás mellett a közérdekű adatok (és a közérdekből nyilvános adatok) fogalmát, ezek kiadásának kötelezettségét, annak feltételeit az e kötelezettség alóli kivételeket, valamint a részletszabályokat az Info tv. tartalmazza. A jogszabályokon kívül a vizsgált joggyakorlatra hatással vannak az Alkotmánybíróság vonatkozó határozatai, a nemzetközi bíróságok (elsősorban az Emberi Jogok Európai Bíróságának) joggyakorlata, illetve a Nemzeti Adatvédelmi és Információs Hatóság idevonatkozó tevékenysége is.

II. Feladatok, munkamódszerek

A) A munka lényegi része a tárgykörben a magyar bírósági gyakorlat feltárása és elemzése. A vizsgálat a 2013. január 1-je után indított és 2016. december 31-éig másodfokon jogerősen befejezett közérdekű adatokkal kapcsolatos ügyekben a törvényszékek által megküldött határozatok feldolgozásán alapul. Kiterjed továbbá a fenti időszakban az ítéletábrákat és törvényszékeket érintő olyan közérdekű adatigénylésekre adott tájékoztatások vizsgálatára is, amelyekben nem indult peres eljárás, illetve az ítélet első fokon jogerőre emelkedett.

A bekért határozatok és dokumentumok feldolgozását kúriai bírók végzik, akik a vizsgálat egységes szempontrendszere alapján elemzik a joggyakorlatot. Tevékenységük során a közérdekű (közérdekből nyilvános) adatok

kiadásával kapcsolatban befejezett ügyekben részben *eljárás*i, részben *anyag*i jogi kérdéseket vizsgálnak.

III. Az eljárási kérdések között vizsgálni szükséges különösen:

1. az *adatkezelő személyét* – Info tv. 31. § (3) bekezdés – (a per megindítása szempontjából, önkormányzat-polgármesteri hivatal mint adatkezelő, adatkezelő személyében bekövetkezett jogutódlás);

2. az *adatok körét*, ennek módosítása meg nem engedett;

3. a *kérelemre* vonatkozó előírásokat (egyértelműnek és határozottnak kell lennie, beazonosítható adatokra kell vonatkoznia stb.);

4. a *megtagadás indokait* (eljárás alatt nem változtatható);

5. *hatásköri kérdéseket* (a feladat országos jellege alapján országos illetékességű szervek);

6. a *bizonyítás kérdéseit*:

– a megtagadás jogszerűségét az adatkezelőnek kell bizonyítania

– általános okokra való hivatkozás nem megengedhető (nemzetbiztonsági ok, méltánytalan helyzet, pénzügyi sérelem), konkrét tényeket kell megjelölni

– bizonyítás döntést előkészítő adatok esetében

– hivatalból való bizonyítás nem lehetséges (AB)

IV. Anyagi jogi kérdések vizsgálatánál

– Vizsgálni kell az adatkezelő személyét (állami vagyontól létrehozott gazdasági társaságok) – Magyar Nemzeti Kereskedőház Zrt., MNB alapítványok, konzorciumok

– Közérdekű adatok köre

– Közérdekből nyilvános adatok köre (az Info tv. szerint a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adat is közérdekből nyilvános adatnak minősül. Ennek megítélésénél azt kell megvizsgálni, hogy a kiadni kért adat kapcsolódik-e az adatkezelő tevékenységéhez, működéséhez, a közpénzek felhasználásához, tárgyánál fogva érinti-e az alperes működését vagy sem.)

– Adat-előállítás (az adatkezelő csak a valamilyen formában rögzített, ténylegesen a kezelésében levő adatot, információt köteles kiadni.)

– Adatkiadási korlátok (az információs szabadságot korlátozó rendelkezéseket megszorítóan kell értelmezni, ha egy adat közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat, és az Info tv.-ben meghatározott kizárási ok nem áll fenn, az adatot ki kell adni, belső adatvédelmi szabályzattal nem lehet korlátozni a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatok kiadását, méltányolható érdek nem megtagadási ok.)

– üzleti titok [165/2011. (XII. 20.) AB határozat]

– döntés-előkészítő jelleg

– szerzői jogi védelem fennállása

– Ki nem adható adatok köre

B) A kúriai bírók feladata a bíróságokat érintő adatigénylési kérelmek tapasztalataink feldolgozása is, a fenti követelményrendszer alapján, annak érdekében, hogy a jövőben ezeket a kérelmeket egységes szempontok alapján lehessen elbírálni.

C) A feldolgozás a fenti feladatokon túl kiterjed az Alkotmánybíróság vonatkozó határozatainak, a nemzetközi bíróságok idevonatkozó gyakorlatának, és a Nemzeti Adatvédelmi és Információs Hatóság állásfoglalásainak feldolgozására is. Ennek biztosítására sor került a joggyakorlat elemző csoport tagjaként az Alkotmánybíróság és

a Nemzeti Adatvédelmi és Információs Hatóság egy-egy munkatársának meghívására is.

V. A joggyakorlat elemző csoport összetétele

A joggyakorlat elemző csoport összeállítása az elvégzendő feladatoknak megfelelően történt. A csoport tagjai a bírósági gyakorlat elemzését végző hat kúriai bíró, a Fővárosi Ítéltábla egy bíróját, a törvényszékek részéről két törvényszéki bíró, az Alkotmánybíróság tanácsadója, a Nemzeti Adatvédelmi és Információs Hatóság munkatársa, az OBH részéről pedig egy beosztott bíró, valamint az Igazságügyi Minisztérium egy munkatársa.

VI. Ütemterv

A joggyakorlat elemző csoport a munka várható befejezéséig, 2017. december 31-ig, több testületi szintű ülést tart, 2017 márciusában, szeptemberében és novemberében. A hazai bírósági gyakorlat feldolgozását végző kúriai bírók pedig a vizsgálat egységes szempontrendszerének pontosítása tárgyában szükség szerint külön is találkoznak. A munka véglegesítésére 2017 decemberében kerül sor.